

Exempel på gymnasiearbete inom samhällsvetenskapsprogrammet – medier, information och kommunikation

Piratpartiet – mediernas betydelse för politisk framgång

Elevens idé

Tarek har en idé om att göra sitt gymnasiearbete om det svenska Piratpartiet. Bakgrunden är att han följt det tyska Piratpartiets framgång i Berlins delstatsval 2011. Partiet gjorde debut i tysk politik och lyckades få nästan 10 procent av rösterna. I ett radioinslag har Tarek hört att det tyska partiet har inspirerats av det svenska Piratpartiet och bildats med det svenska partiet som utgångspunkt. Han bestämmer sig för att göra en dokumentärfilm om det svenska partiet, som han upplever ”försvunnet” ur den politiska debatten efter valrörelsen 2010. Han vill göra filmen utifrån perspektivet att det tyska partiet tycks ha fått större utrymme för sin politik i medierna, och därmed vunnit fler väljare än det svenska.

Tareks arbete, som behandlar hur nya partier kan få genomslag för sina idéer i medierna, berör också maktperspektiven i samhället genom frågan *vem* som egentligen har makten över den politiska agendan – partierna eller medierna. Piratpartiet är ett relativt nybildat parti och får inte med automatik synlighet i de traditionella medierna. Därigenom kan partiet bli beroende av att lyckas i sitt politiska arbete via icke-traditionella kanaler, såsom sociala medier. Om Piratpartiet lyckas skapa en opinion genom sociala medier kan det öka partiets möjligheter att föra ut sina frågor även i andra medier.

Frågeställning

Tarek utgår ifrån en teori om *agenda-building* som behandlar vilka samhällspolitiska frågor människor anser vara viktiga och hur dessa frågor exponeras i medierna. Utifrån detta kan sedan vissa antaganden göras kring hur exempelvis ett politiskt partis framgång kan länkas till exponering av partiets frågor i olika medier.

Utifrån sin idé formulerar Tarek följande frågeställningar:

Skolverket

- Hur har Piratpartiets frågor uppmärksammats och presenterats i medierna under valrörelsen och perioden efter valrörelsen 2010?
- Vilka av Piratpartiets frågor exponeras mest i medierna och har dessa frågor uppmärksammats av filmens intervjupersoner?
- Sammanfaller antalet exponeringar av piratpartiets frågor med Piratpartiets popularitetsiffror i opinionsundersökningar och valresultat?

Koppling till examensmålen

Tareks gymnasiearbete harmonierar med examensmålen för samhällsvetenskapsprogrammet. Det utgår från centrala kunskapsområden för programmet med fokus på frågor om demokrati och kommunikation. Gymnasiearbetet omfattar samhällsfrågor och samhällsförhållanden samt mediernas och informationsteknikens förutsättningar och möjligheter.

I sitt arbete har Tarek valt att utgå ifrån en vetenskaplig teori för att på så sätt kunna formulera frågeställningar och besvara dem på ett metodiskt sätt. Metoderna för att besvara frågeställningarna – insamling av material från tidningar, böcker, tidskrifter, tv och internet i kombination med intervjuer – ställer krav på tillämpning av ett källkritiskt förhållnings-sätt.

Arbetet ska redovisas i en dokumentärfilm där Tareks färdigheter i att kommunicera om och presentera sina kunskaper med hjälp av digitala verktyg och medier blir synliga.

Planering

För att få en bakgrund till dagens händelser behöver Tarek gå tillbaka några år i tiden. I sin planering av gymnasiearbetet lägger han därför in tid för researcharbete, både för att läsa in bakgrunden men också för att hitta bildmaterial. Eftersom arbetet ska mynna ut i en film måste han också inledningsvis gå igenom de tekniska förutsättningarna på skolan för att kunna genomföra projektet.

Utifrån sin idé lägger Tarek upp en plan för hur filmning av intervjuinslag ska gå till och planerar för att starta arbetet med att skriva en synopsis som kan ligga som underlag för filmen. Inledningsvis måste han också försäkra sig om att få träffa någon företrädare för Piratpartiet. Via internet skaffar Tarek fram e-postadresser och telefonnummer till partiföreträdare.

Det kan bli nödvändigt med en resa till Stockholm för att skildra det svenska partiet. Alternativt kan intervjun med någon partiföreträdare göras via till exempel Skype. Tarek tänker sig att påbörja arbetet med att ta fram bakgrundsmaterial till filmen i ett tidigt skede för att ge utrymme för filmning. Klippningen av filmen tar också tid vilket han måste ta hänsyn till i sin planering. På skolan har man kommit överens om att elevernas gymnasiearbeten ska vara färdiga senast mitten av april för bedömning och att presentationen av arbetena för skolans personal och andra elever ska ske i början av maj. Tarek gör upp en tidsplan för de olika stegen i sitt arbete och går igenom den med den ansvariga läraren.

Genomförande

Tarek bestämmer sig för att besvara sin frågeställning kring hur Piratpartiets frågor har uppmärksammats och presenterats i medierna under perioden under och efter valrörelsen 2010 genom att i hög grad låta ett antal intervjuer med personer i partierna och ”folk på gatan” få formulera svaren. Fakta måste naturligtvis finnas med i filmen och dessa fakta ska presenteras i form av en speakertext som ligger ute med bilder från svenska valet 2010 som bakgrund.

För att få tag i bakgrundsmaterialet och faktaunderlaget måste Tarek gå till olika källor. Filmade inslag och bilder kan han få tag på från tv-kanalerna och för att få tillgång till materialet och godkännande att publicera det i sin film, måste han kontakta tv-kanalerna. Ytterligare bakgrundsfakta finns i dagspress och mer kommenterande politisk fackpress. Eftersom Piratpartiet i hög grad använder sig av sociala medier för sin kommunikation gör Tarek också sökningar på internet.

Tareks film börjar med ett antal korta intervjuer där personer i olika åldrar svarar på några korta frågor om i vilken grad de intervjuade uppmärksammat Piratpartiets frågor i olika medier men också om inställningen till partiet och partiprogrammet. Efter denna inledning presenterar speakertexten syftet med filmen. För att tittaren ska ha en grund att stå på ges en tillbakablick av de händelser som ledde fram till bildandet av Piratpartiet. Därefter följer ett avsnitt med intervjuer av partiföreträdare där dessa får ge sin bild av Piratpartiet och hur man lyckats föra ut sitt program för att attrahera väljare. I filmen är det särskilt intressant att ställa svaren i relation till hur frågorna i realiteten har presenterats och fått genomslag i de undersökta medierna. Slutligen följer ett avsnitt där Tareks analys av orsakerna presenteras och illustreras i olika kortare klipp. Filmen avslutas med eftertext som också innehåller källhänvisning. I sin ursprungliga planering hade Tarek tänkt sig att filmen skulle ha en visningstid på max 15 minuter inklusive för och eftertexter. Han utgår från detta i sitt arbete med filmen.

Tarek ska dessutom, utöver sin dokumentärfilm, skriva en kortare redogörelse för arbetet. Den skriftliga redogörelsen ska omfatta arbetets syfte, frågeställningar och vald metod. Här beskriver och motiverar han sitt val av metod, något som kan vara svårt att redovisa i filmen. I texten redovisar han också en del ämnesspecifika begrepp och termer samt för en kortare källkritisk diskussion. Ett resonemang kring de viktigaste slutsatserna av arbetet avslutar den kortare redogörelsen. Den skriftliga redogörelsen ska också innehålla en sammanfattning på engelska som han placerar direkt efter försättsbladet. Den engelska sammanfattningen omfattar en halv sida och Tarek skriver den först när hela rapporten är klar.

Utvärdering

Under arbetets gång för Tarek anteckningar i en dagbok. Han beskriver löpande arbetets gång och särskilda svårigheter eller glädjeämnen i arbetet. I dagboken finns det också beskrivningar av hur han har agerat för att göra justeringar och anpassa arbetet utifrån det färdiga materialet. Efter avslutat arbete och inför presentationen av arbetet får Tarek göra en skriftlig utvärdering av sitt arbete med utgångspunkt i planering – genomförande, svårigheter – glädjeämnen, resultat – arbetsinsats. Denna självbedömning gör han med stöd i dagboksanteckningarna.